

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.7.2021
SWD(2021) 720 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

**Raportul din 2021 privind statul de drept
Capitol consacrat situației statului de drept din Malta**

care însoțește documentul

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Raportul din 2021 privind statul de drept
Situația statului de drept din Uniunea Europeană**

{COM(2021) 700 final} - {SWD(2021) 701 final} - {SWD(2021) 702 final} -
{SWD(2021) 703 final} - {SWD(2021) 704 final} - {SWD(2021) 705 final} -
{SWD(2021) 706 final} - {SWD(2021) 707 final} - {SWD(2021) 708 final} -
{SWD(2021) 709 final} - {SWD(2021) 710 final} - {SWD(2021) 711 final} -
{SWD(2021) 712 final} - {SWD(2021) 713 final} - {SWD(2021) 714 final} -
{SWD(2021) 715 final} - {SWD(2021) 716 final} - {SWD(2021) 717 final} -
{SWD(2021) 718 final} - {SWD(2021) 719 final} - {SWD(2021) 721 final} -
{SWD(2021) 722 final} - {SWD(2021) 723 final} - {SWD(2021) 724 final} -
{SWD(2021) 725 final} - {SWD(2021) 726 final} - {SWD(2021) 727 final}

REZUMAT

Reformele din 2020, în special reforma care vizează sistemul numirilor judiciare și disciplina judiciară, au contribuit la consolidarea independenței sistemului de justiție din Malta. Percepția asupra independenței sistemului judiciar s-a îmbunătățit în mod semnificativ. Deși au fost luate măsuri pentru depolitizarea numirii președintelui Curții Supreme, există anumite aspecte ale acestei proceduri care necesită o atenție sporită. Se înregistrează progrese cu privire la transferul responsabilităților de urmărire penală de la poliție către procurorul general. Deși acest transfer necesită timp, este important ca acesta să vizeze, de asemenea, infracțiunile mai puțin grave. Sunt în curs discuții pentru consolidarea independenței tribunalelor specializate. Se manifestă în continuare preocupări serioase în ceea ce privește eficiența sistemului de justiție, care se referă în special la durata acțiunilor în justiție, la impactul generat de numărul scăzut de judecători și la digitalizarea justiției.

Guvernul a aprobat o nouă strategie specifică de combatere a fraudei și a corupției. Deși organele de anchetă și de urmărire penală și-au îmbunătățit capacitatea de instrumentare a cazurilor de corupție, aspect dovedit prin creșterea numărului de dosare deschise, anchetele continuă să fie de durată, în funcție de complexitatea acestora, și nu există încă un bilanț al condamnărilor în cazurile de corupție la nivel înalt. S-au realizat de curând reforme care vizează numirea șefului poliției și a membrilor Comisiei permanente anticorupție, precum și cooperarea în formă reorganizată dintre poliție și procurorul general, rezultatele fiind încă așteptate. În ceea ce privește normele privind integritatea funcționarilor publici, inclusiv a membrilor parlamentului și a miniștrilor, sunt avute în vedere modificări suplimentare. Au fost instituite orientări specifice pentru atenuarea riscurilor de corupție în domeniul achizițiilor publice desfășurate în timpul pandemiei de COVID-19.

Audierile martorilor în ancheta publică privind asasinarea jurnalistei de investigație Daphne Caruana Galizia au continuat pe parcursul anilor 2020 și 2021, ancheta fiind finalizată la 15 iulie 2021. S-au înregistrat progrese în cadrul procedurilor penale separate derulate în această cauză. Jurnaliștii se confruntă în continuare cu obstacole atunci când solicită acces la informațiile deținute de autoritățile publice, precum și în exercitarea profesiei la modul general. Modificările aduse Legii radiodifuziunii și televiziunii din Malta nu au introdus nicio schimbare care să consolideze independența efectivă a Autorității de reglementare în domeniul audiovizualului. Având în vedere deținerea de către cele două partide politice principale a propriilor posturi de televiziune și radio, Curtea Constituțională a fost sesizată cu o cauză prin care se contestă dispozițiile secțiunii relevante din Legea radiodifuziunii și televiziunii din Malta, precum și modul în care autoritatea de reglementare în domeniul mass-mediei pune în aplicare dispozițiile respective. În 2020, Malta a instituit o schemă de sprijin pentru furnizorii de servicii mass-media de știri pentru a contracara efectele negative ale pandemiei de COVID-19.

Au fost realizate reforme suplimentare menite să consolideze sistemul de control și echilibru. Au fost adoptate reformele propuse în 2020 cu privire la numirea persoanelor care exercită funcții executive înalte și numirile în anumite comisii independente. Celelalte preocupări cu privire la procesul de numire în cazul anumitor organisme publice vor fi abordate în cadrul Convenției constituționale. Cu toate acestea, din cauza pandemiei de COVID-19, calendarul și modul de organizare a acestei convenții nu au fost încă stabilite. Rolul Avocatului Poporului a fost consolidat, deși acesta a constatat o lipsă de coerență în ceea ce privește acțiunile întreprinse ca urmare a recomandărilor sale. Proiectul de lege privind înființarea

unei instituții naționale pentru drepturile omului este încă în curs de dezbatere în parlament. Există în continuare provocări în ceea ce privește utilizarea limitată a consultărilor publice în procesul legislativ, inclusiv în materie de reforme structurale. Deși organizațiile societății civile continuă să participe în mod activ la dezbaterea publică, acestea au exprimat anumite preocupări cu privire la accesul la finanțare și la acțiunile întreprinse de Comisarul pentru organizații de voluntari.

I. SISTEMUL JUDICIAR

Sistemul de justiție din Malta este influențat atât de tradiția juridică continentală, cât și de tradiția common-law¹. Sistemul judiciar se împarte în instanțe superioare și inferioare. Instanțele superioare sunt alcătuite din judecători și includ Tribunalul Civil, Tribunalul Penal, Curtea de Apel pentru cauze civile, Curtea de Apel pentru cauze penale și Curtea Constituțională. Instanțele inferioare sunt alcătuite din magistrați și includ Curtea Magistraților (Malta) și Curtea Magistraților (Gozo). Sistemul judiciar este condus de președintele Curții Supreme, care este și președintele Curții Constituționale. Activitatea sistemului judiciar este supravegheată de o comisie pentru administrarea justiției. Există o serie de tribunale specializate, care se pronunță în domenii specifice. În 2019, a fost înființat un parchet complet separat. Malta participă la Parchetul European. Baroul (Camera Avocaților) este organismul profesional al avocaților, independent și autoreglementat².

Independența

Nivelul perceput al independenței sistemului judiciar s-a îmbunătățit și, în prezent, este ridicat. 69 % din publicul larg consideră că independența sistemului judiciar este „destul de bună sau foarte bună”, pondere care a crescut considerabil față de anul 2020 (52 %), precum și față de anul 2016 (44 %)³. 67 % dintre întreprinderi consideră că independența sistemului judiciar este „destul de bună sau foarte bună”, această pondere crescând, de asemenea, considerabil față de anul 2020 (48 %), ceea ce reprezintă o inversare a tendinței descrescătoare înregistrată anterior⁴.

¹ A se vedea Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea I.

² Legea nr. XIX din 2021 – Legea privind profesia juridică (reformă) a fost publicată la 20 aprilie 2021. Potrivit Guvernului Maltei (contribuție la prezentul raport), proiectul de lege vizează să dea curs recomandărilor formulate de Comitetul de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului al Consiliului Europei (Comitetul Moneyval) în ceea ce privește reglementarea profesiei juridice (a se vedea măsurile Moneyval de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului în Malta – Raportul pentru a cincea rundă de evaluare reciprocă). Camera Avocaților și-a exprimat îngrijorarea față de acest proiect de lege, susținând că nu abordează problemele persistente (cum ar fi îmbunătățirea standardelor deontologice și de profesionalism în profesia juridică și reglementarea măsurilor de intrare pe piață pentru practicienii în domeniul dreptului) (informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta). A se vedea, de asemenea, Camera Avocaților (2021), Consultarea organizată de Autoritatea malteză pentru Servicii Financiare privind noul cadru de reglementare pentru furnizorii de servicii pentru întreprinderi. Feedback primit din partea Camerei Avocaților și document de poziție.

³ Figura 48, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE. Percepția cu privire la independența sistemului judiciar corespunde următoarelor categorii: independență foarte scăzută (sub 30 % din respondenți consideră că nivelul de independență a sistemului judiciar este relativ bun și foarte bun); independență scăzută (între 30 % și 39 %), independență medie (între 40 % și 59 %), independență ridicată (între 60 % și 75 %) și independență foarte ridicată (peste 75 %).

⁴ Figura 50, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

Noul sistem de numiri judiciare a contribuit la consolidarea independenței sistemului judiciar. Noul sistem de numiri judiciare⁵, adoptat în iulie 2020, a fost evaluat de Comisia de la Veneția în avizul său din octombrie 2020⁶. Comisia de la Veneția a salutat reforma și a evaluat pozitiv noua componentă a Comisiei de numiri judiciare („JAC”), publicarea posturilor vacante din sistemul judiciar, propunerile directe de candidați la posturi judiciare formulate de JAC și adresate președintelui Maltei, transmiterea de către JAC a unor rapoarte detaliate privind candidații și prezentarea de către JAC a celor mai adecvați trei candidați în vederea numirii⁷. Aceste reforme, care țin cont de recomandările Consiliului European, contribuie la consolidarea independenței sistemului judiciar⁸. Camera Avocaților⁹ și organizațiile societății civile¹⁰ au salutat reformele. Cu toate acestea, Comisia de la Veneția și-a exprimat regretul cu privire la faptul că procedura urmată de Guvernul Maltei pentru adoptarea reformelor nu a permis o consultare mai amplă a societății civile sau o dezbateră publică mai largă¹¹, astfel cum a subliniat și societatea civilă¹². De asemenea, aceasta a menționat că, având în vedere recomandările sale anterioare, numele celor trei candidați propuși de Comisia de numiri judiciare ar trebui să fie făcute public înainte ca președintele Maltei să ia o decizie cu privire la numire, astfel încât să se asigure transparența procesului, deoarece transparența nu a făcut parte din reforma adoptată¹³. Noua procedură pentru numiri judiciare a fost aplicată pentru recrutarea a patru judecători și a patru magistrați în aprilie și, respectiv, în iunie 2021.

Reforma procedurii de revocare a magistraților și a judecătorilor a consolidat, de asemenea, independența sistemului judiciar. Au fost operate modificări la procedura de revocare a magistraților și a judecătorilor. În cadrul noului sistem¹⁴, procedura de revocare intră în domeniul de competență al Comisiei pentru administrarea justiției, alcătuită în majoritate din membri ai sistemului judiciar, spre deosebire de sistemul anterior unde răspunderea pentru această procedură revenea parlamentului. În avizul său din octombrie 2020, Comisia de la Veneția a apreciat că reforma respectă în general standardele existente¹⁵.

---

⁵ A se vedea Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta, p. 2. Curtea de Justiție a evaluat conformitatea sistemului anterior de numiri judiciare, în vigoare între 2016 și 2020, în contextul unei proceduri de trimitere preliminară (Hotărârea din 20 aprilie 2021, Repubblica, C-896/19). Curtea a apreciat că articolul 19 alineatul (1) din TUE trebuie interpretat în sensul că nu exclude aplicarea dispozițiilor naționale care conferă prim-ministrului statului membru în cauză o competență decisivă în procedura de numire a magistraților, prevăzând în același timp implicarea, în această procedură, a unui organism independent responsabil, printre altele, cu evaluarea candidaților la funcții judiciare și prezentarea unui aviz adresat prim-ministrului.

⁶ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția din 8 octombrie 2020 privind Malta – Aviz privind 10 legi și proiecte de lege de punere în aplicare a propunerilor legislative care fac obiectul avizului CDL-AD(2020)006.

⁷ *Ibidem*, punctele 24-40.

⁸ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția și Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri al Consiliului European privind judecătorii: independență, eficiență și responsabilități.

⁹ Camera Avocaților, comunicat de presă din 14 mai 2020.

¹⁰ A se vedea Repubblica, comunicat de presă nr. 52/2021.

¹¹ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 13.

¹² A se vedea Repubblica, comunicat de presă nr. 117/2020.

¹³ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 31.

¹⁴ Detalii privind procesul de adoptare se găsesc în Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea I, punctele 2 și 3.

¹⁵ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 48.

Au fost luate măsuri pentru depolitizarea numirii președintelui Curții Supreme. În avizul său din octombrie 2020, Comisia de la Veneția a reiterat necesitatea depolitizării, în cea mai mare măsură cu putință, a numirii președintelui Curții Supreme¹⁶. În același aviz, Comisia de la Veneția a considerat că cerința unei majorități de două treimi în parlament pentru numirea președintelui Curții Supreme ar conduce la o astfel de depolitizare¹⁷, exprimându-și totodată regretul că nu a fost instituit un mecanism de ieșire din impas în acest sens¹⁸. În sens mai general, va necesita o atenție suplimentară numirea președintelui Curții Supreme de către parlament, fără implicarea sistemului judiciar, luată în considerare împreună cu posibilitatea ca o persoană din afara sistemului judiciar să fie numită în funcția de președinte al Curții Supreme¹⁹. Camera Avocaților și-a exprimat opinia conform căreia numirea președintelui Curții Supreme ar trebui să se facă din rândul judecătorilor de rang înalt, eliminând astfel posibilitatea ca persoane din afara sistemului judiciar să fie numite direct în funcția de președinte al Curții Supreme, iar numirea ar trebui să fie făcută chiar de către membrii sistemului judiciar, fără intervenția vreunei puteri politice²⁰.

Transferul anumitor tipuri de cazuri de urmărire penală, de la poliție către procurorul general, progresează conform unui calendar stabilit, însă nu există un astfel de calendar pentru transferul cazurilor de infracțiuni mai puțin grave. Până de curând, toate cazurile de urmărire penală în fața instanțelor inferioare (Curți ale Magistraților) erau instrumentate de poliție, în timp ce Biroul Procurorului General instrumenta cazurile de urmărire penală în fața instanțelor superioare (Tribunalul Penal și Curtea de Apel pentru cauze penale, atât în jurisdicție inferioară, cât și în jurisdicție superioară)²¹. Procedura de punere în aplicare a transferului a fost inițiată la începutul anului 2020, cu recrutarea a 20 de noi avocați în cadrul Biroului Procurorului General, pentru a-i permite biroului să gestioneze mai eficient volumul de muncă suplimentar. Prima fază a perioadei de tranziție s-a încheiat la 1 octombrie 2020²², iar procurorul general a preluat competența de decizie privind urmărirea penală și începerea urmăririi penale în ceea ce privește infracțiunile grave specificate, inclusiv cele de corupție²³. Planul guvernului este ca până la 1 octombrie 2024 să continue anual transferul unui număr suplimentar de infracțiuni către procurorul general. Totuși, acest plan nu include transferul

---

¹⁶ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 41.

¹⁷ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 42.

¹⁸ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 43. În special, Comisia de la Veneția consideră că ar fi preferabil ca alegerea președintelui Curții Supreme să fie realizată de către judecătorii Curții Supreme. În observațiile sale adresate Comisiei de la Veneția, guvernul a subliniat că nu s-a putut ajunge la un acord în parlament asupra unui mecanism de ieșire din impas.

¹⁹ Se remarcă faptul că numirea președintelui Curții Supreme de către parlament, fără implicarea sistemului judiciar, presupune menținerea unui puternic element politic. Această chestiune este deosebit de importantă având în vedere multitudinea rolurilor care îi revin președintelui Curții Supreme în cadrul sistemului de justiție din Malta (a se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea I). În ceea ce privește standardele aplicabile președinților de instanță, a se vedea Avizul nr. 19 (2016) al Consiliului consultativ al judecătorilor europeni (CCJE) privind rolul președinților de instanță, punctul 53. Actualul președinte al Curții Supreme, care era deja judecător de rang înalt, a fost numit în aprilie 2020 în conformitate cu procedura bazată pe o majoritate de două treimi în parlament (înainte ca aceasta să devină o obligație juridică).

²⁰ Camera Avocaților, comunicat de presă din 14 mai 2020.

²¹ Astfel cum se menționează în Raportul din 2020 privind statul de drept: capitol consacrat situației statului de drept din Malta (partea I).

²² În temeiul Regulamentelor privind urmărirea penală a infracțiunilor (dispoziții tranzitorii), 2020 (Notificarea juridică 378/2020).

²³ Acestea vizează, de asemenea, infracțiunile de omor calificat, terorism, spălare a banilor, dare și luare de mită, fraudă și deturnare de fonduri, în cazul în care pierderile financiare cauzate sunt de cel puțin 50 000 EUR, precum și eludarea taxelor vamale.

contravențiilor sau al infracțiunilor care se pedepsesc cu amendă sau cu pedeapsă maximă de doi ani de închisoare (cauze care fac obiectul procedurilor sumare). În prezent, nu există nicio indicație clară dacă aceste cauze urmează, de asemenea, să facă obiectul transferului. Deși acest transfer necesită o perioadă adecvată de timp²⁴, ar fi important să fie transferate către procurorul general toate cazurile de urmărire penală, inclusiv cele care fac obiectul procedurilor sumare, cât mai curând posibil²⁵.

Garanțiile privind procedura de numire și de revocare a procurorului general pot fi consolidate și mai mult. În urma unei modificări a Constituției, adoptate în iulie 2020, revocarea procurorului general poate fi efectuată de președintele Maltei, în urma unei rezoluții adoptate de parlament cu o majoritate de două treimi. Modificări similare au fost introduse cu privire la Avocatul Statului²⁶. În avizul său din octombrie 2020, Comisia de la Veneția a recomandat ca un corp de experți să decidă asupra motivelor revocării sau să fie posibilă o cale de atac la Curtea Constituțională împotriva unei decizii a unei comisii parlamentare, înainte ca plenul parlamentului să ia decizia finală cu privire la revocare²⁷. În ceea ce privește procedura de numire, deși numărul garanțiilor a crescut în urma unei reforme realizate în 2019, în practică, numirea procurorului general încă rămâne în mod predominant în competența prim-ministrului, aspect semnalat ca fiind problematic²⁸.

Funcționează în continuare un număr semnificativ de tribunale specializate. Multe dintre aceste tribunale²⁹ sunt instituite prin intermediul unei proceduri care presupune implicarea puterii executive. Comisia de la Veneția și-a exprimat îngrijorarea în ceea ce privește funcționarea acestor tribunale specializate³⁰, considerând că acestea nu se bucură de același nivel de independență ca cel al unei instanțe obișnuite și, în octombrie 2020, a reiterat

---

²⁴ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 57.

²⁵ A se vedea, de asemenea, Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 98. În acest context, este instituită o procedură operațională standard pentru colaborarea dintre poliție și Biroul Procurorului General, astfel încât să se asigure preluarea fără probleme a acestor atribuții de către procurorii din cadrul Biroului Procurorului General.

²⁶ A se vedea articolul 91A alineatul (5) din Constituția Maltei. Se menționează totuși că metodele aplicabile pentru revocarea Avocatului Statului nu sunt încetățenite prin Constituție și pot fi modificate în parlament cu majoritate absolută. De asemenea, se menționează că revocarea procurorului general și a Avocatul Statului poate avea loc numai în cazul „incapacității dovedite de îndeplinire a atribuțiilor aferente postului ocupat (indiferent dacă aceasta rezultă din neputință fizică sau mintală sau din alte cauze) sau al abaterii disciplinare dovedite”.

²⁷ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctele 49 și 50. Biroul Procurorului General a indicat că, în cazul în care decizia de revocare este de natură să conducă la încălcarea drepturilor omului, poate fi sesizată Curtea Constituțională (informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta). Se menționează că organismul responsabil pentru investigarea acuzațiilor pentru o astfel de revocare este Comisia pentru administrarea justiției.

²⁸ În practică, numirea procurorului general este făcută de președinte, la recomandarea prim-ministrului, după ce acesta din urmă a acordat atenția cuvenită recomandărilor formulate de Comisia de numiri. A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea I. p. 5.

²⁹ A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea I.

³⁰ Printre aceste tribunale se numără Consiliul pentru recursurile refugiaților, Tribunalul de control în domeniul mediului și al urbanismului, Tribunalul pentru cererile consumatorilor, Tribunalul de apel în domeniul concurenței și al protecției consumatorilor, Tribunalul industrial, Tribunalul de apel în domeniul informațiilor și al protecției datelor, Tribunalul de apel în domeniul sănătății mintale, Tribunalul în domeniul brevetelor, Tribunalul de apel în domeniul licențelor de poliție, Completele Tribunalului de recurs administrativ și Tribunalul de apel în domeniul penitenciarelor.

recomandările sale în acest sens³¹. Părțile interesate, inclusiv Camera Avocaților, și-au exprimat, de asemenea, îngrijorarea³². În contextul Mecanismului de redresare și reziliență, sunt în curs discuții cu privire la examinarea independenței acestor tribunale specializate.

Calitate

Există lacune importante în ceea ce privește digitalizarea sistemului de justiție, la a căror eliminare ar putea contribui punerea în aplicare a unei viitoare strategii digitale. În 2020, a fost anunțată o consultare publică privind o strategie digitală și un plan de acțiune, care urmează să fie supravegheate de Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) a Consiliului Europei și finanțate din Programul de sprijin pentru reforme structurale. Proiectul de strategie digitală și proiectul de plan de acțiune, elaborate în urma procesului de consultare, vor fi prezentate Ministerului Justiției la jumătatea anului 2021. Punerea în aplicare a strategiei este necesară pentru a elimina actualele lacune importante ale procesului de digitalizare a sistemului de justiție, astfel cum au fost acestea evidențiate de părțile interesate, în special în ceea ce privește posibilitatea limitată de depunere a actelor și de parcurgere a unei proceduri prin mijloace electronice³³. Printre domeniile care ar putea fi consolidate în continuare, se numără utilizarea tehnologiei digitale de către instanțe și parchete³⁴, utilizarea de instrumente de comunicare electronică de către instanțe³⁵ și parchete³⁶ și soluții digitale pentru desfășurarea și urmărirea procedurilor judiciare în cauzele penale³⁷. O lege adoptată în februarie 2021 permite ministrului justiției să adopte reglementări care să permită depunerea electronică a actelor judiciare în materie penală, transmiterea de notificări pe cale electronică și desfășurarea online a procedurilor judiciare în cauze penale³⁸. În noiembrie 2020, pentru a răspunde provocărilor legate de pandemia de COVID-19, au fost adoptate modificări la Codul de organizare și de procedură civilă, pentru a permite desfășurarea online a procedurilor în cauze civile³⁹.

Au fost propuse modificări care să confere autorităților administrative competența de a aplica sancțiuni pentru încălcările care, în prezent, sunt constatate de instanțe. În februarie 2021, au fost propuse modificări legislative⁴⁰ menite să reglementeze tipurile de încălcări care ar putea fi considerate de natură penală în situațiile în care o autoritate publică aplică o sancțiune civilă, o amendă administrativă sau alte sancțiuni sau măsuri civile sau administrative⁴¹. Proiectul de modificări ar urma să confere autorităților administrative

³¹ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 98; a se vedea, de asemenea, avizul CDL-AD(2020)006, punctele 97 și 98; și avizul CDL-AD(2018)028, punctele 80-83.

³² Aceste preocupări vizează, printre altele, metoda de numire a membrilor tribunalelor. Informații primite de la Camera Avocaților în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

³³ Informații primite de la Camera Avocaților în contextul vizitei în țară efectuate în Malta.

³⁴ Figura 41, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

³⁵ Figura 42, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

³⁶ Figura 43, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

³⁷ Figura 45, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

³⁸ Legea nr. III din 2021.

³⁹ Legea nr. LIII din 2020.

⁴⁰ Proiect de lege nr. 198 de modificare a Legii privind interpretarea, capitolul 249. În octombrie 2020, au fost propuse modificări legislative (proiectul de lege 166 din 2020) la articolul 39 din Constituție pentru a afirma că autoritățile de reglementare pot aplica sancțiuni administrative de natură penală, atât timp cât decizia de aplicare a unor astfel de sancțiuni face obiectul dreptului de recurs în fața unei instanțe independente și imparțiale sau a unui tribunal înființat prin lege. Cu toate acestea, nu a fost obținută majoritatea parlamentară necesară, de două treimi, pentru modificarea articolului 39.

⁴¹ A se vedea articolul 2 din proiectul de lege nr. 198.

competența de a aplica anumite sancțiuni pentru încălcările de natură penală care, în prezent, pot fi constatate numai de către autoritățile judiciare. Părțile interesate și-au exprimat îngrijorarea în acest sens, considerând că aceste modificări ar putea conduce la încălcări ale dreptului la un proces echitabil, deoarece ar genera o creștere a numărului de cauze tratate de autorități administrative, și nu de instanțe, dar și din cauză că modificările propuse ar putea fi introduse numai prin intermediul unei modificări a Constituției, și nu prin intermediul unor legi organice astfel cum a propus guvernul⁴². În avizul său urgent din 1 iunie 2021, Comisia de la Veneția a considerat că reforma propusă ar trebui realizată printr-o modificare a Constituției, în condițiile asigurării, în același timp, a unor precizări suplimentare cu privire la legăturile dintre reformă și articolul 6 din Carta europeană a drepturilor omului⁴³.

Eficiență

Durata procedurilor rămâne o preocupare serioasă⁴⁴. În 2019, durata procedurilor în cauzele litigioase civile și comerciale în instanțele de prim grad de jurisdicție a rămas îndelungată (465 de zile), evidențiindu-se o tendință de creștere începând din 2017⁴⁵. În 2019, durata acestor proceduri în instanțele de al doilea grad de jurisdicție a fost, de asemenea, foarte mare (875 de zile)⁴⁶. Durata medie a cauzelor de spălare a banilor a fost deosebit de îndelungată în 2019 (peste 1 350 de zile), chiar dacă se înregistrează o tendință de scădere⁴⁷. Deși timpul necesar pentru soluționarea cauzelor administrative în instanțele de prim grad de jurisdicție este în continuare îndelungat, tendința înregistrată începând din 2017 este descrescătoare⁴⁸. Rata de soluționare a cauzelor civile, comerciale, administrative și de altă natură în 2019 s-a situat sub 100 % și continuă să scadă⁴⁹. Părțile interesate au exprimat preocupări serioase cu privire la eficiența sistemului de justiție din Malta⁵⁰. Aceste preocupări au fost agravate de pandemia de COVID-19, care a condus la suspendarea activității instanțelor pentru o perioadă în anul 2020⁵¹ și continuă să împiedice activitatea instanțelor. În ceea ce privește procedurile în materie penală, în noiembrie 2020, ministrul justiției a anunțat modificări menite să accelereze anchetele judiciare și procedurile penale, precum și să reducă numărul cauzelor restante aflate pe rolul Curții de Apel⁵². În plus, a fost adoptată o nouă

---

⁴² Comunicat de presă al Camerei Avocaților din 10 martie 2021. Informații primite de la Camera Avocaților în contextul vizitei în țară efectuate în Malta. Potrivit informațiilor primite, propunerea legislativă ar putea eluda articolul 39 din Constituție, astfel cum a fost interpretat de Curtea Constituțională, și, ca atare, ar justifica o modificare a Constituției.

⁴³ Avizul CDL-PI(2021)009 al Comisiei de la Veneția, punctele 96-104. Potrivit informațiilor primite de la autoritățile malteze, guvernul intenționează să propună modificări la proiectul de lege 166 din 2020 și să reia dezbaterile parlamentare asupra acestuia (și anume, modificarea Constituției), în conformitate cu avizul urgent al Comisiei de la Veneția.

⁴⁴ A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea I.

⁴⁵ Figura 7, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁴⁶ Figura 8, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁴⁷ Figura 22, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁴⁸ Figura 9, Tabloul de bord privind justiția în UE în 2021.

⁴⁹ Figura 11, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁵⁰ Informații primite de la Camera Avocaților în contextul vizitei de țară efectuate în Malta și contribuția din partea Fundației Aditus în urma vizitei de țară.

⁵¹ A se vedea Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta, p. 6.

⁵² A se vedea contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 23 (prezentată în urma vizitei de țară). În special, a fost elaborat un proiect de lege de detaliere a reformei procedurilor de compilare a probelor și se preconizează că acesta va fi prezentat în curând Cabinetului de Miniștri.

lege⁵³ în domeniul procedurii civile, care ar asigura o scurtare a perioadei de compilare a probelor. De asemenea, legea pare să urmărească reducerea numărului de cauze restante aflate pe rolul Curții de Apel prin faptul că prevede posibilitatea ca instanța de apel să încuviințeze o audiere numai atunci când este necesar.

Numărul relativ scăzut de judecători și de magistrați ar putea afecta eficiența sistemului de justiție. Numărul de judecători pe cap de locuitor este unul dintre cele mai scăzute din UE⁵⁴. Deși în aprilie 2021 au fost numiți patru judecători pentru a ocupa posturile vacante existente, iar în iunie 2021 au fost numiți patru magistrați, numărul total al judecătorilor și al magistraților a crescut cu o singură persoană, deoarece majoritatea posturilor vacante au avut drept scop înlocuirea judecătorilor și magistraților ieșiți la pensie sau promovați⁵⁵. Asociația Judecătorilor și Magistraților a solicitat guvernului să numească cel puțin șase noi magistrați pentru a asigura eficiența sistemului de justiție din Malta⁵⁶.

II. CADRUL ANTICORUPȚIE

Cadrul instituțional anticorupție este compus din mai multe autorități. Comisia permanentă anticorupție este responsabilă pentru prevenirea corupției și pentru desfășurarea anchetelor administrative în legătură cu practicile de corupție. Comisarul pentru deontologia funcției publice monitorizează comportamentul etic al miniștrilor, al secretarilor parlamentari și al membrilor parlamentului. Investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor economice, inclusiv a infracțiunilor de corupție și de spălare a banilor, sunt de competența poliției (Departamentul de investigare a criminalității economice) și, respectiv, a procurorului general. Acesta din urmă, pe parcursul unei perioade de tranziție cuprinsă între 2021 și 2024, va prelua urmărirea penală a tuturor infracțiunilor care se pedepsesc cu o condamnare de peste doi ani de închisoare. Alte organisme implicate în lupta împotriva corupției sunt Unitatea de Analiză a Informațiilor Financiare (FIAU) și Departamentul de Investigări și Audit Intern. Acesta din urmă efectuează audituri interne și anchete în cadrul tuturor departamentelor și agențiilor guvernamentale. Astfel cum se menționează în Raportul din 2020 privind statul de drept, ancheta în curs și ancheta publică separată în ceea ce privește asasinarea jurnalistei de investigație Daphne Caruana Galizia au scos la iveală corupția înrădăcinată și s-au ridicat multe voci din partea societății care au cerut consolidarea semnificativă a capacității de combatere a corupției și realizarea unei reforme extinse privind statul de drept⁵⁷.

Percepția experților și a cadrelor de conducere din mediul de afaceri este că nivelul corupției din sectorul public rămâne ridicat. În 2020, Malta a obținut un punctaj de 53/100 în ceea ce privește indicele de percepție a corupției stabilit de Transparency International și se situează pe locul 15 în Uniunea Europeană și pe locul 52 la nivel mondial⁵⁸. Această percepție s-a deteriorat semnificativ⁵⁹ în ultimii cinci ani⁶⁰.

---

⁵³ Legea nr. XXXII din 2021 – Legea privind reforma justiției (procedura civilă).

⁵⁴ Figura 31, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE. În 2019, Malta avea 8,7 judecători la 100 000 de locuitori.

⁵⁵ Comunicat de presă al Asociației Judecătorilor și Magistraților din Malta, 22 aprilie 2021.

⁵⁶ *Ibid.*

⁵⁷ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea II.

⁵⁸ Transparency International, Indicele de percepție a corupției 2020 (2021), p. 2-3. Percepția cu privire la corupție corespunde următoarelor categorii: nivel de corupție scăzut (percepția în rândul experților și al cadrelor de conducere din mediul de afaceri cu privire la corupția din sectorul public are punctaje de peste

În martie 2021, guvernul a aprobat o strategie specifică de combatere a fraudei și a corupției pentru perioada 2021-2024⁶¹. Cabinetul de Miniștri a aprobat strategia, care a fost notificată public parlamentului⁶² în mai 2021. Pilonii strategiei constau în formare și educație, schimb de informații, cooperare instituțională (pe plan intern și internațional), precum și în asumarea răspunderii privind finanțarea publică⁶³. Punerea în aplicare a strategiei este coordonată de un comitet prezidat de Departamentul de Investigări și Audit Intern (IAID). Reprezentanții instituției Avocatului Poporului, ai sectorului privat, ai societății civile și ai organizațiilor neguvernamentale și-au exprimat regretul pentru faptul că nu au fost invitați sau consultați înainte de adoptarea strategiei⁶⁴.

Deși organele de anchetă și de urmărire penală și-au îmbunătățit capacitatea de instrumentare a cazurilor de corupție, aspect dovedit prin creșterea numărului de dosare deschise, anchetele continuă să fie de durată în funcție de complexitatea acestora și nu există încă un bilanț al condamnărilor în cazurile de corupție la nivel înalt⁶⁵. Începând din octombrie 2020, procurorul general a preluat urmărirea penală a anumitor infracțiuni grave⁶⁶, inclusiv a cazurilor de corupție la nivel înalt. În total, 14 procurori se ocupă în mod dedicat de infracțiuni economice și, începând cu al doilea trimestru al anului 2020, a fost înființat un grup operativ care se ocupă de infracțiuni economice complexe⁶⁷. Numărul cazurilor de infracțiuni economice anchetate și soluționate a crescut substanțial⁶⁸, ca urmare a recenteii suplimentări a resurselor și a capacității Departamentului de investigare a criminalității economice (FCID), care a avut loc între 2019 și septembrie 2020⁶⁹. Cu toate

---

79); nivel de corupție relativ scăzut (punctaje între 79-60), relativ ridicat (punctaje între 59-50), ridicat (punctaje sub 50).

⁵⁹ În 2015, punctajul a fost 60, în 2020 fiind 53. Punctajul crește/scade semnificativ atunci când variază cu mai mult de cinci puncte, se îmbunătățește/se deteriorează (variază cu 4-5 puncte) și este relativ stabil (variază cu 1-3 puncte) în ultimii cinci ani.

⁶⁰ Datele Eurobarometru privind percepția și experiența cetățenilor și a întreprinderilor cu privire la corupție, astfel cum au fost raportate anul trecut, sunt actualizate o dată la doi ani. Cel mai recent set de date este Eurobarometrul special 502 (2020) și Eurobarometrul Flash 482 (2019).

⁶¹ Strategia urmărește instituirea unui „cadru normativ, instituțional și operațional pentru combaterea eficace și eficientă a neregulilor, fraudei și corupției în Malta” și „reducerea la minimum a neregulilor, fraudei și corupției, precum și instituirea unui cadru care să faciliteze descurajarea, depistarea, identificarea, investigarea și urmărirea penală a cazurilor de fraudă și corupție” (<https://parlament.mt/media/112504/06624.pdf>). Strategia este rezultatul discuțiilor purtate în cadrul unui comitet de coordonare instituit în temeiul Legii privind auditul intern și investigațiile financiare (capitolul 461 din Legile Maltei), alcătuit din reprezentanți ai mai multor instituții (și anume Cabinetul prim-ministrului; Ministerul Justiției, Egalității și Guvernanței; Ministerul Finanțelor și Ocupării Forței de Muncă; Ministerul Afacerilor Interne, Securității Naționale și Aplicării Legii și secretarul permanent principal). Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

⁶² Parlamentul Maltei (2021), Documentul pe suport de hârtie nr. 6624 – Strategia națională de combatere a fraudei și a corupției, publicată de Cabinetul prim-ministrului, din mai 2021 (<https://parlament.mt/en/paper-laid/?id=34616>).

⁶³ Guvernul Maltei (2021), Strategia națională de combatere a fraudei și a corupției.

⁶⁴ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

⁶⁵ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea II.

⁶⁶ În temeiul Regulamentelor privind urmărirea penală a infracțiunilor (dispoziții tranzitorii), 2020 (Notificarea juridică 378/2020), aici se includ infracțiunile de terorism, spălare a banilor, dare și luare de mită, corupție, fraudă și deturnare de fonduri, precum și eludare a taxelor vamale.

⁶⁷ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

⁶⁸ În ceea ce privește anchetele (o creștere cu aproximativ 245 %), cauzele soluționate (o creștere cu aproximativ 280 %), numărul cauzelor și al persoanelor care fac obiectul urmăririi penale (o creștere cu aproximativ 50 % și, respectiv, 173 %). Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

⁶⁹ A se vedea Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea II.

acestea, cercetarea și urmărirea penală a infracțiunilor de corupție rămân un proces de durată, în special în acele cazuri care necesită o analiză amplă a datelor financiare sau care sunt considerate complexe⁷⁰. În prezent, există mai multe cazuri de corupție la nivel înalt care încă sunt pendinte pe rolul instanței.

Au fost puse în aplicare noi măsuri de îmbunătățire a integrității în cadrul poliției. În septembrie 2020, sub conducerea șefului poliției numit recent⁷¹, poliția a lansat o strategie de transformare pentru perioada 2020-2025⁷², menită să consolideze măsurile de combatere a corupției⁷³. Poliția a pus în aplicare o politică de reglementare a intereselor de afaceri și a ocupațiilor suplimentare, a cărei monitorizare ține de competența Comisiei de evaluare desemnate de șeful poliției⁷⁴. În 2020, Legea privind poliția⁷⁵ a fost modificată pentru a permite polițiștilor să facă sesizări anonime privind încălcarea normelor de integritate în cadrul poliției. Totuși, eficiența acestei măsuri va depinde de aplicarea sa efectivă.

Deși independența Comisiei permanente anticorupție a fost consolidată, nu se văd încă rezultatele clare ale reformelor recente. Comisia permanentă anticorupție (PCAC) este responsabilă de prevenirea corupției în administrația publică și poate desfășura anchete administrative. Astfel cum s-a raportat în 2020, PCAC a făcut obiectul unei reforme structurale⁷⁶ menite să îmbunătățească procedura de numire a celor trei comisari ai săi și să extindă sfera de cuprindere a competențelor de anchetă care îi revin. Deși PCAC poate solicita asistență din partea poliției pentru desfășurarea anchetelor, PCAC nu dispune nici de anchetatori, nici de analiști de date interni; resursele sale rămân limitate, prin urmare, persistă semne de întrebare cu privire la capacitatea sa de a desfășura anchete de impact⁷⁷. De asemenea, anchetele realizate de poliție și evaluările efectuate de PCAC pot fi foarte îndelungate⁷⁸. PCAC a examinat patru cazuri de corupție în 2020 și două cazuri de corupție la

---

⁷⁰ Complexitate datorată extrateritorialității unor suspecți sau a unor fapte săvârșite, care pot necesita o acțiune comună sau colaborarea cu jurisdicții străine. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

⁷¹ În 2020, șeful poliției a fost numit în conformitate cu procedura recent modificată. Pentru mai multe detalii, a se vedea Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea II.

⁷² Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept. Rezultatele dorite sunt următoarele: i) sporirea încrederii, a legitimității și a capacității de reacție la nivel extern, din partea comunității, și la nivel intern, din partea polițiștilor și a personalului; ii) transformarea actualei structuri organizatorice a poliției într-o structură flexibilă, eficientă, bazată pe date, centrată pe comunitate, orientată spre obținerea de rezultate și modernă și iii) inovarea și susținerea schimbărilor pozitive care decurg din reformă prin practici eficiente și eficiente de conducere și de management. Pe baza celor 3 rezultate dorite au fost identificate 11 obiective strategice.

⁷³ Punerea în aplicare a acestei strategii este monitorizată de Consiliul de guvernanță a poliției. Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

⁷⁴ Comisia de evaluare apreciază dacă se poate accepta un interes de afaceri sau o ocupație în condițiile în care acest interes/această ocupație ar putea intra în conflict cu activitatea polițiștilor sau ar putea afecta în mod negativ reputația poliției sau capacitatea polițistului de a-și îndeplini atribuțiile în mod imparțial. Această politică prevede, de asemenea, o definiție a interesului de afaceri, precum și o procedură pe care polițistul trebuie să o urmeze pentru a i se acorda dreptul de a urmări un astfel de interes de afaceri. În caz de încălcare a dispozițiilor politicii, polițistul va face obiectul unei măsuri disciplinare.

⁷⁵ Reglementări cu privire la Legea privind poliția (modificarea celei de a doua anexe), 2020.

⁷⁶ Legea nr. XLVI din 2020 – Legea (de modificare) a Comisiei permanente anticorupție.

⁷⁷ A se vedea Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea II.

⁷⁸ Este cunoscut faptul că anchetele poliției durează până la cinci ani, iar PCAC nu dispune de o procedură operațională standard prin care să se prevadă durata de soluționare a unui caz aflat în competența sa. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

începutul anului 2021. Cu toate acestea, nu există informații detaliate cu privire la volumul de lucru al PCAC⁷⁹. Până în prezent, foarte puțini avertizori de integritate au sesizat PCAC cu plângeri⁸⁰. După încheierea examinării unui dosar, PCAC poate închide cazul sau îl poate transmite către procurorul general⁸¹. În cazul în care procurorul general decide să nu înceapă urmărirea penală, PCAC poate contesta această decizie⁸². Începând din august 2020⁸³, PCAC a transmis două cazuri către Biroul Procurorului General⁸⁴.

Noile dispoziții permit Auditorului General să notifice constatările sale către parchet. Departamentul de Investigări și Audit Intern (IAID) răspunde de auditarea tuturor departamentelor guvernamentale, inclusiv de verificarea registrelor financiare ale instituțiilor publice și a conflictelor de interese manifestate la nivelul funcționarilor publici⁸⁵. Biroul Auditorului General are competența de a audita conturile departamentelor publice, inclusiv ale întreprinderilor de stat⁸⁶. La 15 martie 2021, au fost adoptate modificări la Legea privind auditorul general și Biroul Național de Audit⁸⁷, prin care se prevede că, în anumite circumstanțe, auditorul general își poate prezenta constatările în mod direct procurorului general⁸⁸.

Mandatul Avocatului Poporului, care este responsabil de integritatea funcționarilor publici, a expirat. Avocatul Poporului⁸⁹ are dreptul să desfășoare anchete cu privire la funcționarii sau instituțiile care îndeplinesc funcții administrative, inclusiv în cazurile de corupție, care sunt înaintate procurorului general. Avocatul Poporului are dreptul de a contesta o decizie a procurorului general de a nu începe urmărirea penală într-un caz de corupție. Acest drept nu a fost exercitat până la acest moment⁹⁰. Mandatul actualului Avocat

---

⁷⁹ Cum ar fi informațiile privind numărul de rapoarte primite din partea avertizorilor de integritate, numărul de anchete, numărul de audieri efectuate anual sau numărul și tipul cazurilor finalizate, clasificate sau transmise către Ministerul Justiției sau către Biroul Procurorului General.

⁸⁰ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta. Astfel cum se menționează în Raportul din 2020 privind statul de drept, Legea din 2013 privind protecția avertizorilor de integritate se referă atât la sectorul privat, cât și la sectorul public, impunând angajatorilor să nominalizeze responsabili cu raportarea avertizărilor în interes public și conținând dispoziții împotriva represaliilor la adresa angajaților care fac o dezvăluire protejată.

⁸¹ În conformitate cu Legea nr. XLVI din 2020 [fostul proiect de lege nr. 143], cazul se transmite către procurorul general atunci când „conduita anchetată constituie act de corupție sau are legătură cu practici de corupție sau poate conduce la acestea”.

⁸² Legea nr. XLI din 2020 [fostul proiect de lege nr. 154]. Cu toate acestea, în avizul CDL-AD(2020)019-e din octombrie 2020, Comisia de la Veneția a propus să se confere persoanelor cu statut de parte vătămată⁸² (inclusiv PCAC) dreptul de a contesta decizia procurorului general de a nu începe urmărirea penală, „indiferent dacă persoanele în cauză au fost cele care au sesizat procurorul general”.

⁸³ Legea privind noua Comisie permanentă anticorupție, modificată prin Legea nr. XLVI din 2020.

⁸⁴ Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

⁸⁵ IAID dispune de personal format din 20 de auditori, la care se adaugă un secretariat împărțit în 4 departamente, inclusiv un departament dedicat anchetelor (în care își desfășoară activitatea 3 anchetatori).

⁸⁶ Biroul Auditorului General funcționează cu 50 de auditori. În 2020, au fost efectuate 40 de audituri de conformitate și 7 audituri ale performanței, fiind publicate 19 rapoarte [pe site-ul web al Biroului Național de Audit (<https://nao.gov.mt/en/recent-publications>)]; rapoartele au vizat în total 120 de entități auditate. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

⁸⁷ Legea nr. 74 privind Auditorul General și Biroul Național de Audit (modificare).

⁸⁸ În avizul său din octombrie 2020 cu privire la acest proiect de lege, Comisia de la Veneția a recomandat utilizarea unei formulări precum „are legătură cu practici de corupție sau poate conduce la acestea”. Avizul CDL-AD(2020)019-e.

⁸⁹ Pentru mai multe informații, a se vedea partea IV de mai jos.

⁹⁰ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

al Poporului a expirat în martie 2021, motiv pentru care președintele actual rămâne în funcție până la numirea unui succesor⁹¹.

Sunt instituite norme deontologice pentru funcționarii de rang înalt, membrii parlamentului și miniștri, inclusiv în ceea ce privește declararea averilor și activitățile de lobby, însă sunt avute în vedere modificări suplimentare cu privire la cadrul de integritate. Comisarul pentru deontologia funcției publice („comisarul”) monitorizează conduita deontologică a miniștrilor, a secretarilor parlamentari și a membrilor parlamentului. Regulamentul privind activitățile de lobby și codurile deontologice pentru miniștri și pentru membrii parlamentului sunt în prezent în curs de revizuire⁹². În 2020, comisarul a prezentat un raport privind Codul deontologic⁹³, acest raport urmând a fi analizat de către parlament⁹⁴. Anual, membrii parlamentului și miniștrii își depun declarațiile de avere la biroul președintelui Adunării Parlamentare, iar comisarul efectuează verificări. În prezent, comisarul se ocupă de opt cazuri de potențiale conflicte de interese care vizează membrii parlamentului⁹⁵.

Normele deontologice aplicabile persoanelor de încredere au fost modificate, dar au fost exprimate preocupări cu privire la caracterul fezabil și la eficacitatea controalelor. Persoanele de încredere trebuie să prezinte informații de bază în legătură cu declararea averii⁹⁶. Atât Comisia de la Veneția, cât și Grupul de state împotriva corupției (GRECO)⁹⁷ au formulat recomandări de modificare a proiectului de lege privind numirea persoanelor de încredere. Începând din martie 2021, după adoptarea unui temei juridic clar pentru numirea acestora⁹⁸, un funcționar public detașat la o altă administrație are în continuare obligația de a respecta reglementările aplicabile în administrația publică din cadrul căreia a fost detașat. Cu toate acestea, Comisarul pentru deontologia funcției publice și-a exprimat îngrijorarea cu privire la caracterul fezabil și la eficacitatea controlului asupra comportamentului deontologic

---

⁹¹ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta. Numirea Avocatului Poporului va trebui să fie susținută „prin voturile a cel puțin două treimi din numărul total al membrilor camerei” (în conformitate cu articolul 64A2 din Constituție, modificată în 2020,

[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-REF\(2020\)055-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-REF(2020)055-e)).

⁹² Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta. Obiectivele proiectului sunt să examineze codurile deontologice existente și, pe baza recomandărilor, să revizuiască și să îmbunătățească propunerea de reglementare a activității de lobby, inclusiv registrul de integritate, care conține declarațiile de avere și funcțiile persoanelor care le depun.

⁹³ Pentru membrii Camerei Reprezentanților, miniștri și secretari parlamentari.

⁹⁴ Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

⁹⁵ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

⁹⁶ În conformitate cu dispozițiile Codului deontologic pentru funcționarii publici, anexat la Legea privind administrația publică.

⁹⁷ Avizul CDL-AD(2020)019-e, în care Comisia de la Veneția a considerat că „două aspecte trebuie reglementate direct prin lege: numărul maxim și durata unor astfel de angajamente” (cu referire la persoanele de încredere). În cea de-a cincea rundă de evaluare privind „Prevenirea corupției și promovarea integrității în cadrul administrațiilor centrale (funcții executive înalte) și în agențiile de aplicare a legii”, publicată la 3 aprilie 2019 de Grupul de state împotriva corupției al Consiliului Europei (GRECO): „se recomandă luarea de măsuri pentru a rezolva situația juridică a persoanelor de încredere și pentru a limita la un minim absolut numărul acestor funcționari numiți într-un astfel de mod discreționar”.

⁹⁸ Legea nr. XVI din 2021, pentru a asigura modificarea legilor care vizează numirea persoanelor de încredere. În prezent, persoanele de încredere sunt numai acele persoane care provin din sectorul privat și sunt numite într-o funcție temporară în cadrul administrației publice. Dacă, pe de altă parte, un funcționar public este detașat temporar la un alt serviciu public (cum ar fi un minister sau orice altă instituție), acesta, conform legii, nu este considerat o persoană de încredere *stricto sensu*.

al persoanelor de încredere, în special în cazul celor care lucrează mai strâns cu un ministru sau sub coordonarea unui ministru⁹⁹.

Programul destinat investitorilor individuali, care permite acordarea cetățeniei în schimbul unor plăți și investiții prestabilite, a fost înlocuit cu un nou program¹⁰⁰. Documentele publicate de diferite surse mass-media sub denumirea de proiect „documentația pentru obținerea pașaportului” au ridicat semne de întrebare cu privire la respectarea de către solicitanți a cerințelor programului destinat investitorilor individuali¹⁰¹. Comisia Europeană a inițiat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Maltei în legătură cu respectarea legislației UE în cazul fostului și al noului program de dobândire a cetățeniei destinat investitorilor¹⁰².

Au fost instituite orientări specifice pentru atenuarea riscurilor de corupție în domeniul achizițiilor publice desfășurate în timpul pandemiei de COVID-19. În 2020, Departamentul pentru contracte din cadrul Ministerului Finanțelor și Ocupării Forței de Muncă a pus în aplicare Regulamentul privind achizițiile de bunuri imobiliare¹⁰³, publicat la 30 aprilie 2020, inclusiv dispoziții de combatere a corupției și a coluziunii¹⁰⁴. Departamentul pentru contracte a pus în aplicare, de asemenea, un modul online post-contract în cadrul portalului oficial pentru achiziții publice¹⁰⁵, menit să prevină conflictele de interes în procedurile de achiziții.

III. PLURALISMUL ȘI LIBERTATEA MASS-MEDIEI

Libertatea de exprimare este consacrată în Constituția Maltei¹⁰⁶, precum și prin Legea Convenției Europene (capitolul 319 din Legile Maltei). Legea privind mass-media și defăimarea din 14 mai 2018 a abrogat Legea presei din 1974, aducând după sine o transformare pozitivă, în general, a legislației privind defăimarea. Componenta, procedurile de numire și de revocare, precum și independența Autorității de reglementare în domeniul audiovizualului sunt stabilite prin Constituție, care prevede, de asemenea, funcțiile de bază

⁹⁹ În practică, controlul în materie de comportament deontologic (inclusiv conflicte de interes și posturi externe) asupra unui funcționar public detașat este încredințat autorității împuternicite să facă numirea, ceea ce creează un potențial conflict de interes între entitatea care efectuează controlul și persoana controlată. Informații primite în contextul vizitei de țară.

¹⁰⁰ Programul destinat investitorilor individuali a permis naturalizarea a până la 1 800 de investitori, cu excepția persoanelor aflate în întreținere, în schimbul unor investiții substanțiale (regula 12 din Regulamentul programului destinat investitorilor individuali al Republicii Malta, 2014). Programul a fost abrogat în urma adoptării Legii privind cetățenia malteză (modificarea nr. 2) din 2020 (Legea XXXVIII din 2020). Prin urmare, dispozițiile privind acordarea cetățeniei prin intermediul programului destinat investitorilor nu mai sunt în vigoare și sunt înlocuite de programul privind „obținerea cetățeniei malteze prin naturalizare pentru servicii excepționale aduse prin investiții directe”, instituit prin Regulamentul privind acordarea cetățeniei pentru servicii excepționale din 2020. Noul program permite naturalizarea a până la 400 de investitori anual și a 1 500 de investitori în total, cu excepția persoanelor aflate în întreținere, în schimbul unor investiții substanțiale. Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

¹⁰¹ Times of Malta *Descoperiți: marea farsă legată de rezidență pentru obținerea unui pașaport maltez*, 22 aprilie 2021.

¹⁰² Comunicatele de presă IP 20/1925 și INF/21/2743 ale Comisiei. La 20 octombrie 2020, Comisia a adoptat o scrisoare de punere în întârziere cu privire la programul de dobândire a cetățeniei destinat investitorilor, iar în urma modificării acestuia, la 9 iunie 2021, Comisia a adoptat o completare la scrisoarea de punere în întârziere prin care și-a exprimat îngrijorarea față de noul program pus în aplicare de Malta.

¹⁰³ Legislația secundară 601.03, reglementări privind achizițiile publice.

¹⁰⁴ A se vedea articolul 187 din legislația secundară 601.03, reglementări privind achizițiile publice.

¹⁰⁵ <http://www.etenders.gov.mt>.

¹⁰⁶ Articolul 41 din Constituție.

ale acestei autorități¹⁰⁷. Legea privind libertatea informațiilor stabilește cadrul juridic pentru accesul la informațiile deținute de autoritățile publice¹⁰⁸. În 2020, au fost adoptate acte legislative pentru transpunerea Directivei serviciilor mass-media audiovizuale¹⁰⁹ în legislația malteză.

Modificările aduse Legii radiodifuziunii și televiziunii din Malta nu au introdus nicio schimbare care să consolideze independența și funcționarea Autorității de reglementare în domeniul audiovizualului. Membrii Autorității de reglementare în domeniul audiovizualului sunt numiți de președinte, la recomandarea prim-ministrului și după consultarea cu liderul opoziției. Deși cei cinci membri ai consiliului de administrație ai autorității sunt numiți politic, având în vedere că aceasta are responsabilități clar definite prin lege și, în general, este transparentă cu privire la activitățile sale, Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021 consideră că independența și eficacitatea autorității prezintă un risc scăzut¹¹⁰. Legea nr. LVI din 2020, care a modificat Legea radiodifuziunii și televiziunii pentru a o alinia la dispozițiile Directivei serviciilor mass-media audiovizuale, nu a introdus modificări referitoare la independența Autorității de reglementare în domeniul audiovizualului¹¹¹.

Se manifestă în continuare îngrijorări legate de deținerea de către partidele politice a mai multor instituții de presă și posturi de radiodifuziune și de televiziune, precum și de influența partidelor asupra acestora. Cele două partide politice principale reprezentate în parlament¹¹² dețin efectiv, controlează sau gestionează mai multe instituții de presă și posturi de radiodifuziune și de televiziune malteze, inclusiv portaluri de știri online. Potrivit MPM 2021, această situație înseamnă că cele două partide „contribuie în mod activ la conturarea mediului de lucru pentru jurnaliști”, în timp ce instituțiile lor de presă au „o influență majoră asupra discursului public”¹¹³. Din acest motiv, MPM 2021 consideră, și de această dată, că există un risc acut ridicat în ceea ce privește independența mass-mediei față de politică în Malta¹¹⁴. Astfel cum se subliniază în MPM 2020 și se reiterează în MPM 2021¹¹⁵, Autoritatea de reglementare în domeniul audiovizualului monitorizează și reglementează în principal serviciul public de mass-media [și anume Serviciile publice de radiodifuziune și televiziune (PBS)], permițând, *de facto*, celorlalte două posturi de radiodifuziune și televiziune principale – aflate în proprietatea Partidului Laburiștilor și, respectiv, a Partidului Naționalist –, să „se echilibreze reciproc din punct de vedere editorial”. Având în vedere această stare de fapt, Curtea Constituțională a fost sesizată cu o cauză prin care se contestă o dispoziție din articolul 13 alineatul (2) din Legea radiodifuziunii și televiziunii, precum și modul în care autoritatea de reglementare pune în aplicare dispoziția respectivă cu privire la care se spune că duce la consolidarea unui peisaj mediatic polarizat¹¹⁶.

---

¹⁰⁷ Articolele 118 și 119 din Constituție.

¹⁰⁸ Malta ocupă tot locul 81 în clasamentul mondial al libertății presei întocmit de organizația Reporteri fără Frontiere. Aceasta înseamnă că țara se află pe locul 25 în UE.

¹⁰⁹ Directiva (UE) 2018/1808 din 14 noiembrie 2018.

¹¹⁰ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 10 și 11.

¹¹¹ Legea nr. LVI din 2020 de modificare a Legii radiodifuziunii și televiziunii, capitolul 350.

¹¹² Hotărârea cu privire la Partid Laburista (PL) și la partidul de opoziție Partit Nazzjonalista (PN).

¹¹³ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 7.

¹¹⁴ *Ibidem*, p. 14.

¹¹⁵ *Ibidem*, p. 11.

¹¹⁶ Cauza 47/2021 – Lovin Malta Ltd. et/ Avocatul Statului, introdusă la 1 februarie 2021.

Au fost aduse modificări minore la statutul Institutului Jurnaliștilor Maltezi (IGM). IGM, singura organizație a jurnaliștilor profesioniști din țară, înființată în 1989, a aprobat în unanimitate o serie de modificări ale statutului său (inclusiv o creștere a numărului de membri în cadrul consiliului de administrație și un control suplimentar al fondurilor proprii), propuse de Comisarul pentru organizații de voluntari¹¹⁷. Deși MPM 2020 subliniase că institutul nu este în general considerat eficient în ceea ce privește garantarea independenței editoriale¹¹⁸, MPM 2021 remarcă o schimbare de abordare pe parcursul ultimului an, conform căreia institutul „a devenit mai vocal cu privire la nevoile membrilor săi, precum și mai proactiv în abordarea oricăror obstacole cu care se confruntă jurnaliști în îndeplinirea sarcinilor lor”¹¹⁹.

Nu au existat evoluții în ceea ce privește transparența proprietății asupra mass-mediei și nu sunt planificate modificări legislative. Autoritatea de reglementare în domeniul audiovizualului strânge informații privind drepturile de proprietate asupra instituțiilor de presă, însă nu are nicio obligație de a facilita publicului accesul la aceste informații. Având în vedere dimensiunea relativ redusă a pieței serviciilor mass-media, publicul larg cunoaște în mare măsură cine deține societățile mass-media din țară. În consecință, MPM 2021 menține scorul de risc mediu în ceea ce privește transparența proprietății asupra mass-mediei¹²⁰. Legea radiodifuziunii și televiziunii conține limitări specifice menite să împiedice un grad ridicat de concentrare orizontală a proprietății în sectorul serviciilor mass-media audiovizuale. Cu toate acestea, lipsa unor date complete face dificilă realizarea unei evaluări cuprinzătoare¹²¹.

Lipsa unui cadru juridic de reglementare a publicității de stat continuă să lase loc abuzurilor, atât din partea guvernului, cât și din partea politicienilor individuali. Acest lucru rezultă din anchetele efectuate de Comisarul maltez pentru deontologia funcției publice cu privire la alocarea de fonduri publice de către un ministru din actualul guvern pentru o pretinsă publicitate politică în presa scrisă¹²². În iunie 2021, Comisarul pentru deontologia funcției publice a publicat, pentru prima dată, un proiect de orientări privind publicitatea și materialele promoționale de stat, acest proiect urmează să fie supus consultării¹²³.

În aprilie 2020, Malta Enterprise a instituit o schemă de sprijin pentru furnizorii de servicii mass-media de știri, pentru a contracara efectele negative ale pandemiei de COVID-19. Schema, care până în februarie 2021 acordase fonduri în valoare de puțin peste 1,2 milioane EUR, a fost concepută pentru a sprijini operatorii mass-media care au cel puțin patru angajați jurnaliști cu normă întreagă și care furnizează servicii zilnice de știri. Mai multe agenții mass-media independente importante au susținut schema. Alte părți interesate, inclusiv anumite alte agenții și instituții mass-media independente, au afirmat că schema este lipsită de transparență în ceea ce privește criteriile utilizate pentru a stabili sumele alocate și că aceasta este concepută de o manieră care ar aduce beneficii agențiilor mass-media aflate în

---

¹¹⁷ Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 47, și informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta, 19 aprilie 2021.

¹¹⁸ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2020, Raportul de țară pentru Malta, p. 11.

¹¹⁹ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 10.

¹²⁰ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 12.

¹²¹ MPM 2021 raportează în special că, în afară de audiența primelor patru posturi de televiziune, există o lipsă generală de date referitoare la cota de piață a fiecărei instituții media de știri.

¹²² Comisarul pentru deontologia funcției publice, Raport de caz nr. K/028 din 17 martie 2021.

¹²³ <https://standardscommissioner.com/wp-content/uploads/draft-guidelines-government-advertising-promotional-material.pdf>.

proprietatea partidelor politice¹²⁴. MPM 2021 raportează că mai multe cereri legate de liberul acces la informații au rămas fără răspuns¹²⁵. Din motivele mai sus menționate, MPM 2021 menține scorul de risc mediu în ceea ce privește reglementarea de către stat a resurselor și a sprijinului pentru sectorul mass-mediei¹²⁶.

Guvernul a demarat o revizuire a cadrului juridic care permite accesul la informațiile deținute de autoritățile publice. Legea privind libertatea informațiilor stabilește că cetățenii maltezi, cetățenii UE și persoanele care au avut reședință în Malta timp de cel puțin cinci ani sunt eligibile să solicite accesul la informațiile deținute de autoritățile publice¹²⁷. Orice refuz de a asigura accesul trebuie să fie motivat și poate fi contestat. Conform relatărilor jurnaliștilor, ONG-urilor¹²⁸ și MPM 2021, jurnaliștii se confruntă în mod constant cu dificultăți atunci când solicită acest acces, din cauza respingerii directe, a întârzierilor semnificative și a lipsei unui răspuns. De asemenea, IGM a subliniat că autoritățile publice în mod obișnuit refuză inițial accesul deplin la informații și la date și, totodată, și-a exprimat îngrijorarea cu privire la gestionarea anumitor conferințe de presă legate de COVID-19, în cursul cărora întrebările jurnaliștilor nu au fost difuzate¹²⁹. Din aceste motive, MPM 2021 a ridicat în mod semnificativ scorul de risc pentru acest domeniu, deși l-a menținut în intervalul de risc mediu¹³⁰. Guvernul a anunțat că, având în vedere recomandările formulate de GRECO pe această temă¹³¹, în ianuarie 2021 a fost lansat un studiu independent pentru a examina această chestiune.

Au continuat audierile martorilor în cadrul anchetei publice derulată cu scopul de a stabili dacă statul poartă vreo răspundere pentru circumstanțele care au condus la asasinarea jurnalistei Daphne Caruana Galizia¹³². În cursul anilor 2020 și 2021, ancheta publică a scos la iveală ceea ce unele părți interesate au calificat drept exemple îngrijorătoare de imixtiune politică, mușamalizare din partea poliției și coluziune cu infractori¹³³. Un document depus în cadrul anchetei publice, al cărui autor este organizația internațională pentru libertatea de exprimare *Article 19*, susținută de mai multe asociații internaționale de presă, concluzionează că, în cazul în care mandatul pentru derularea anchetei este dus la bun sfârșit și recomandările sale sunt puse în aplicare, „ancheta are potențialul de a constitui un precedent important de înlăptuire a justiției pentru jurnaliști la nivel mondial”, adăugând că

---

¹²⁴ Informații primite din partea mai multor părți interesate în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹²⁵ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 15 și 16.

¹²⁶ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 15.

¹²⁷ Legea libertății și informării din 2008, astfel cum a fost modificată în 2012 (capitolul 496 din Legile Maltei).

¹²⁸ Contribuția Fundației Aditus a ONG-urilor la Raportul din 2021 privind statul de drept și informații primite din partea mai multor părți interesate în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹²⁹ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹³⁰ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 10.

¹³¹ GRECO (2019), A cincea rundă de evaluare – Raport de evaluare.

¹³² La 15 iulie 2021, comisia de anchetă a anunțat că a întocmit raportul de anchetă, pe care îl va transmite mai întâi prim-ministrului și Avocatului Statului și ulterior familiei trei Caruana Galizia. Data publicării urmează să fie comunicată ulterior.

¹³³ *Reporters Without Borders* (Reporterii fără Frontiere), Raportul din 2021 privind Malta.

activitățile derulate în cadrul anchetei „sunt esențiale pentru asigurarea de reparații pentru victimă, familia acesteia și societatea malteză”¹³⁴.

Jurnaliștii continuă să se confrunte cu o serie de provocări în exercitarea profesiei lor. Acest lucru a fost confirmat de jurnaliști, de IGM, de MPM, precum și de ONG-uri¹³⁵, deși MPM 2021 consemnează o ușoară reducere a riscului în comparație cu MPM 2020¹³⁶. Platforma Consiliului Europei pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor a raportat două noi alerte în 2020¹³⁷, care nu au fost încă soluționate, acestea referindu-se la inițierea unor acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice (SLAPP)¹³⁸ de către un om de afaceri cu cetățenie britanică și azeră împotriva a cinci instituții de presă malteze, precum și la o presupusă dare și luare de mită în legătură cu un jurnalist de la Times of Malta. Ambele alerte sunt legate de jurnalismul de investigație desfășurat de Daphne Caruana Galizia și de procedurile penale legate de asasinarea sa¹³⁹. IGM și-a exprimat îngrijorarea față de ceea ce numește „normalizarea ridiculizării și a batjocoririi” jurnaliștilor pe platformele de comunicare socială¹⁴⁰.

IV. ALTE PROBLEME INSTITUȚIONALE LEGATE DE SISTEMUL DE CONTROL ȘI ECHILIBRU

Malta este o republică parlamentară în care puterea legislativă aparține Camerei Reprezentanților, parlament unicameral care este ales pentru un mandat de cinci ani. Autoritatea executivă îi aparține președintelui ales de parlament și Cabinetului prim-ministrului. Toți miniștrii guvernului, inclusiv prim-ministrul, trebuie să fie membri ai parlamentului. Cauzele constituționale sunt audiate de Curtea Constituțională. Constituția instituie mai multe autorități independente, inclusiv Biroul Avocatului Poporului.

A fost consolidat sistemul de control și echilibru în procedura de numire și de revocare a președintelui Maltei. Reforma adoptată în iulie 2020 prevede că președintele Maltei este ales cu o majoritate de două treimi în parlament, în locul unei majorități simple. Reforma este în concordanță cu avizele Comisiei de la Veneția, prin care totuși s-a solicitat și instituirea unui mecanism de ieșire din impas, care nu există încă¹⁴¹. În plus, pentru revocarea președintelui este necesară o majoritate de două treimi în parlament, iar revocarea poate fi decisă exclusiv pe baza unei incapacități dovedite de îndeplinire a atribuțiilor aferente funcției¹⁴² sau pe baza unei „abateri disciplinare dovedite”. Deși salută reforma, Comisia de la Veneția a recomandat ca președintele să aibă drept de recurs în fața Curții Constituționale

---

¹³⁴ Article 19 (2021), Anchetă publică privind asasinarea jurnalistei Daphne Caruana Galizia – Notă scrisă, 31 martie 2021.

¹³⁵ Contribuția Fundației Aditus la Raportul din 2021 privind statul de drept și informații primite din partea mai multor părți interesate în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹³⁶ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, Raportul de țară pentru Malta, p. 9 și 10.

¹³⁷ Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor. Astfel cum se menționează în Recomandarea Consiliului Europei 2016/4, statele membre trebuie să instituie un cadru legislativ cuprinzător care să permită jurnaliștilor și altor actori din domeniul mass-mediei să contribuie la dezbateră publică în mod eficient și fără teamă.

¹³⁸ Acțiune strategică în justiție împotriva mobilizării publice.

¹³⁹ Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor (alerte privind libertatea mass-mediei).

¹⁴⁰ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹⁴¹ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 44.

¹⁴² Indiferent dacă acest lucru rezultă din neputință fizică sau mintală sau din alte cauze.

împotriva constatării unei astfel de abateri disciplinare, în mod ideal înainte de votul final în parlament¹⁴³.

Rolul consolidat al Avocatului Poporului ar putea fi întărit și mai mult, iar proiectul de lege privind înființarea unei instituții naționale pentru drepturile omului este încă în curs de dezbateră în parlament. O reformă adoptată în iunie 2020 a adus normele privind numirea¹⁴⁴, suspendarea și revocarea Avocatului Poporului la nivel constituțional. În avizul său din octombrie 2020, Comisia de la Veneția a salutat reforma, formulând totodată o serie de recomandări suplimentare¹⁴⁵, recomandând în special ca Avocatul Poporului să se bucure de dreptul la control judiciar cu privire la decizia de revocare a sa din cauza unei „abateri disciplinare dovedite”¹⁴⁶. Avocatul Poporului în exercițiu și-a exprimat regretul cu privire la lipsa consultării pe marginea reformei și a formulat în același timp propuneri pentru consolidarea în și mai mare măsură a acestei instituții¹⁴⁷. În plus, Avocatul Poporului și-a exprimat îngrijorarea cu privire la lipsa acțiunilor întreprinse ca urmare a recomandărilor sale și a propus ca parlamentul să fie obligat să discute avizele prezentate¹⁴⁸. Mandatul actualului Avocat al Poporului a expirat la 21 martie 2021, dar până la data publicării acestui raport nu a fost desemnat niciun succesor¹⁴⁹. Propunerea de înființare a unei instituții naționale pentru drepturile omului, înaintată în 2019, este încă discutată în parlament.

A fost adoptată o reformă constituțională privind numirile în anumite comisii independente. Conform reformei adoptate la 24 martie 2021¹⁵⁰, competențele legate de numirea unor comisii independente¹⁵¹ sunt acum conferite Cabinetului de Miniștri, în locul prim-ministrului. Comisia de la Veneția a salutat reforma ca o evoluție pozitivă și a prezentat recomandări cu privire la formularea exactă care trebuie folosită în acest sens¹⁵². Comisia de

---

¹⁴³ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 45.

¹⁴⁴ O lege de modificare a mai multor legi în scopul reformării procedurii de numire a secretarului permanent principal și a secretarilor permanenți. A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea IV.

¹⁴⁵ Comisia de la Veneția a remarcat că pragul care condiționează exercitarea de către Avocatul Poporului a competenței sale de a transmite dovezi potențiale ale unei practici de corupție în mod direct procurorului general este prea ridicat (pragul actual care condiționează competența Avocatului Poporului este ridicat, întrucât această competență poate fi exercitată numai dacă Avocatul Poporului deține „dovezi privind practici de corupție” în loc de, potrivit recomandării, deține dovezi care „au legătură cu [practici de corupție] sau pot conduce la acestea”. În plus, potrivit Comisiei de la Veneția, Avocatul Poporului nu ar trebui doar să fie împuternicit, ci ar trebui efectiv să aibă obligația de a raporta practicile de corupție către procurorul general, iar dreptul de a sesiza Avocatul Poporului cu o plângere nu ar trebui să fie limitat la persoanele care susțin că au fost victime ale unor fapte ilegale. Totodată, Avocatul Poporului ar putea beneficia de sprijinul și cooperarea necesare din partea guvernului. A se vedea avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctele 67, 69 și 71.

¹⁴⁶ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 67.

¹⁴⁷ Informații primite de la Avocatul Poporului în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹⁴⁸ Raportul anual al Avocatului Poporului pentru 2019. În acest sens, Comisia de la Veneția a recomandat înscrierea în Constituție a competenței Avocatului Poporului privind dreptul la informare.

¹⁴⁹ Până la numirea unui nou titular de mandat, funcția este în continuare îndeplinită de actualul Avocat al Poporului. La 16 mai 2021, conform relatărilor din mass-media, în urma încercărilor derulate între guvern și partidele de opoziție în sensul identificării unui candidat, nu s-a ajuns la niciun acord. Sunt în curs de desfășurare consultări suplimentare în acest sens.

¹⁵⁰ A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea IV, p. 15.

¹⁵¹ Aici se includ Banca Centrală a Maltei, Comisarul pentru informații și protecția datelor cu caracter personal, președintele Autorității pentru Servicii Financiare din Malta și membrii Consiliului Centrului de Arbitraj.

¹⁵² Comisia de la Veneția a remarcat că formulării îi lipsește în continuare forța („acordând atenția cuvenită”). Formularea utilizată în altă parte este: „acționând la recomandarea Cabinetului de Miniștri” sau „după

la Veneția și-a reiterat, de asemenea, recomandarea de a se consolida procedurile de numire a Comisiei Electorale, a Comisiei pentru funcția publică și a Autorității de reglementare în domeniul audiovizualului¹⁵³. Guvernul intenționează să discute această chestiune în contextul Convenției constituționale. Din cauza actualei pandemii de COVID-19, calendarul convenției nu a fost încă stabilit. Organizațiile societății civile au subliniat necesitatea informării cu privire la calendarul, procedura și modul de participare la convenție¹⁵⁴.

Reformele propuse în 2020 cu privire la numirea persoanelor care exercită funcții executive înalte în administrația publică au fost adoptate¹⁵⁵. La 24 martie 2021, a fost adoptată o modificare prin care se instituie o bază clară pentru numirea persoanelor de încredere¹⁵⁶. O altă modificare, adoptată la 24 mai 2021, asigură faptul că președintele republicii primește recomandări de la Comisia pentru funcția publică, care este un organism constituțional independent, pentru numirea și revocarea secretarilor permanenți, pe baza unor cerințe clare și prestabilite¹⁵⁷. Aceste modificări urmăresc să dea curs recomandărilor formulate de Comisia de la Veneția și de GRECO¹⁵⁸.

Este necesară asigurarea punerii consecvente în practică a hotărârilor Curții Constituționale în cazul în care se constată că legile sunt neconstituționale. Potrivit ordinii constituționale malteze, hotărârile Curții Constituționale nu au efect *erga omnes*. Legile declarate neconstituționale rămân în vigoare până când parlamentul le abrogă. Comisia de la Veneția a constatat că, în practică, parlamentul nu pare să asigure în mod consecvent o astfel de punere în aplicare și a recomandat în acest sens¹⁵⁹ instituirea unei obligații ca parlamentul să abroge sau să modifice într-un interval stabilit de timp dispozițiile declarate neconstituționale. În prezent, nu sunt planificate inițiative care să abordeze acest aspect¹⁶⁰.

---

obținerea aprobării Cabinetului de Miniștri”. Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 84.

¹⁵³ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 85.

¹⁵⁴ Informații și contribuții primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹⁵⁵ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea IV, p. 9.

¹⁵⁶ Legea din 2020 menită să prevadă modificarea legilor care vizează numirea persoanelor de încredere.

¹⁵⁷ O lege de modificare a mai multor legi în scopul reformării procedurii de numire a secretarului permanent principal și a secretarilor permanenți.

¹⁵⁸ Avizul CDL-AD(2020)006 al Comisiei de la Veneția, punctele 115-129; GRECO (2019), Runda a cincea de evaluare – Raport de evaluare, punctele 24-26.

¹⁵⁹ A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta – partea I. p. 15. Comisia de la Veneția, avizul CDL-AD(2020)019-e, punctul 98, avizul CDL-AD(2020)006, punctele 80-84 și avizul CDL-AD(2018)028, punctele 74-79. Comisia de la Veneția a remarcat că este de competența parlamentului să abroge sau să modifice legile declarate neconstituționale. Potrivit Comisiei de la Veneția, „în practică, acest lucru nu pare să se întâmple în toate cazurile, iar Curtea Constituțională se confruntă cu cauze repetitive, deoarece, după cum arată situația, administrația și uneori chiar judecătorii continuă să aplice dispozițiile declarate neconstituționale”.

¹⁶⁰ Guvernul Maltei consideră că asigurarea efectului *erga omnes* al hotărârilor Curții Constituționale nu ar respecta principiile sistemului juridic maltez. Fundația Aditus și-a exprimat îngrijorarea cu privire la absența efectului *erga omnes* și la respectarea articolului 6 din CEDO (informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta). De asemenea, se observă că, în conformitate cu articolul 242 din Codul de organizare a procedurii civile (capitolul 12), în cazul în care o instanță constată că o lege este nulă sau încalcă drepturile fundamentale sau Constituția, aceasta trebuie să notifice Camera Reprezentanților cu privire la hotărârea sa. În termen de șase luni de la data la care hotărârea rămâne definitivă, prim-ministrul poate adopta regulamente de eliminare a instrumentului relevant sau a dispoziției din acesta care a fost declarată a fi contrară Constituției sau drepturilor omului.

Un proces de reflecție cu privire la rolul parlamentului ar putea fi avut în vedere în contextul Convenției constituționale. Comisia de la Veneția a reiterat recomandările pentru parlament, în special în ceea ce privește asigurarea unei capacități suficiente de cercetare pentru membrii individuali ai parlamentului, consilierea juridică independentă pentru acești membri și asigurarea faptului că membrii obișnuiți ai parlamentului devin mai puțin dependenți de posturile guvernamentale¹⁶¹. În acest sens, guvernul și-a anunțat intenția de a discuta, în contextul reformei constituționale, dacă membrii parlamentului ar trebui să aibă posibilitatea de a alege între un post cu normă întreagă sau un post cu fracțiune de normă¹⁶². Sunt în curs de desfășurare discuții privind alocarea de fonduri suplimentare pentru angajarea de către fiecare grup parlamentar a unor ofițeri de cercetare.

Există în continuare provocări în ceea ce privește utilizarea limitată a instrumentelor bazate pe dovezi și eficacitatea consultărilor publice în procesul de legiferare¹⁶³. Preocupările anterioare legate de utilizarea limitată a consultărilor publice rămân valabile în ceea ce privește reformele adoptate în iunie 2020¹⁶⁴. Organizațiile societății civile au exprimat, de asemenea, preocupări cu privire la lipsa consultărilor în materie de legi care le afectează funcționarea¹⁶⁵. Platforma de participare electronică, în curs de dezvoltare de către guvern¹⁶⁶, urmează să fie utilizată pentru a desfășura consultări publice¹⁶⁷.

Au continuat să fie adoptate măsuri de gestionare a pandemiei de COVID-19. Legea privind sănătatea publică¹⁶⁸ acordă Inspectorului general de sănătate publică competența de a declara starea de urgență în materie de sănătate publică, fără a fi necesar să se stabilească durata acestei stări¹⁶⁹. Aceeași lege acordă inspectorului competența de a emite, modifica sau revoca ordine în cazuri de epidemie și boli infecțioase. Aceste competențe au fost utilizate de peste 55 de ori în perioada iunie-decembrie 2020 și de două ori în 2021 (ianuarie și februarie)¹⁷⁰. Regulamentele și ordinele emise în cadrul stării de urgență în materie de sănătate publică pot face obiectul controlului parlamentar¹⁷¹.

---

¹⁶¹ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 98.

¹⁶² Astfel cum se menționează în Raportul din 2020 privind statul de drept, Comisia de la Veneția a constatat că Parlamentul Maltei trebuie să fie consolidat pentru a putea exercita un control eficace asupra guvernului și a recomandat modificarea sistemului astfel încât să prevadă activitatea cu normă întreagă și plata membrilor [avizul CDL-AD(2020)006, punctele 92-94].

¹⁶³ A se vedea Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Malta, p. 15.

¹⁶⁴ Avizul CDL-AD(2020)019-e al Comisiei de la Veneția, punctul 95.

¹⁶⁵ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Malta.

¹⁶⁶ A se vedea contribuția Guvernului Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

¹⁶⁷ În special, cetățenii ar urma să fie informați în permanență cu privire la feedbackul furnizat și la etapele procedurale parcurse în procesul de consultare. Noul sistem va introduce, de asemenea, informații statistice mai detaliate cu privire la tipul de feedback furnizat de departamente/entități.

¹⁶⁸ Articolele 14 și următoarele din lege.

¹⁶⁹ Starea de urgență în materie de sănătate publică a fost declarată la 16 martie 2020 și a fost ridicată la 1 iulie 2020.

¹⁷⁰ Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

¹⁷¹ În conformitate cu Legea din 1975 privind interpretarea (capitolul 249), orice legislație secundară – cum ar fi regulamentele și ordinele emise de inspector, trebuie supusă controlului parlamentar și poate fi anulată sau modificată de parlament în termen de 60 de zile de la prezentare. Potrivit autorităților publice, de la modificarea acesteia în 2020 nu s-au depus propuneri de contestare a legislației secundare instituite în temeiul Legii privind sănătatea publică; a se vedea contribuția Secretariatului Parlamentului la Raportul din 2021 privind statul de drept.

Organizațiile societății civile și-au exprimat îngrijorarea cu privire la accesul la finanțare și la rolul Comisarului pentru organizații de voluntari. Spațiul civic continuă să fie considerat restrâns având în vedere, printre altele, condițiile oferite jurnaliștilor¹⁷². Organizațiile societății civile participă în mod activ la dezbaterile publice. Totuși, acestea și-au exprimat îngrijorarea cu privire la noile norme privind activitățile de strângere de fonduri, adoptate în septembrie 2020¹⁷³, deoarece se consideră că aceste norme generează un dublu obstacol în calea activităților realizate de asociații¹⁷⁴ și conferă puteri discreționare nejustificate Comisarului pentru organizații de voluntari, pe baza cărora acesta poate refuza oricărei persoane dreptul de a acționa în calitate de agent de strângere de fonduri¹⁷⁵. Organizațiile societății civile și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că acțiunile Comisarului ar putea fi motivate politic¹⁷⁶. În 2020, au fost lansate diferite scheme, inclusiv un fond de urgență¹⁷⁷ constituit în 2020 pentru a ajuta organizațiile de voluntari să depășească provocările cauzate de pandemia de COVID-19, care a fost extinsă până în martie 2021 și suplimentat cu 150 000 EUR. Peste 120 de grupuri non-profit au beneficiat de prima etapă a

---

¹⁷² Calificative acordate de CIVICUS, Malta. Calificativele sunt acordate conform unei scale care cuprinde cinci niveluri, definite după cum urmează: deschis, restrâns, obstrucționat, reprimat și închis. Principalele considerente ale CIVICUS pentru a considera spațiul civil din Malta ca fiind restrâns se referă la condițiile ostile pentru jurnaliști și activiștii anticorupție.

¹⁷³ Regulamentele privind organizațiile de voluntari (colecte publice) (Legislația secundară 492.03.) și Regulamentele privind organizațiile de voluntari (magazine de caritate) (Legislația secundară 492.04.). Potrivit informațiilor primite de la autoritățile malteze, pentru a pune în aplicare recomandările formulate de organizațiile internaționale au fost necesare amendamente juridice privind accesul la finanțare și rolul Comisarului pentru organizații de voluntari.

¹⁷⁴ Obstacolul dublu, astfel cum a fost acesta raportat, rezultă din faptul că organizațiile interesate să obțină finanțare pentru activitățile lor, deși sunt deja înregistrate în temeiul Legii organizațiilor de voluntari, trebuie să solicite permisiunea autorităților de fiecare dată când intenționează să solicite o astfel de finanțare.

¹⁷⁵ În 2020 și 2021, Biroul Comisarului pentru organizații de voluntari a contactat peste 200 de organizații de voluntari cu privire la aspecte legate de statutul acestora. Numai în 2020, 124 de organizații au trebuit să își modifice statutul înainte de a fi acceptate ca organizații de voluntari înregistrate, în timp ce unui număr de 31 de organizații li s-au respins cererile deoarece nu și-au modificat statutul astfel încât să îl alinieze la Legea organizațiilor de voluntari. Unitatea de investigații și de monitorizare din cadrul Biroului Comisarului pentru organizații de voluntari a investigat 9 cazuri pe parcursul anului 2019 și 5 cazuri pe tot parcursul anului 2020 cu privire la diverse plângeri referitoare la diferite organizații de voluntari. Contribuția Maltei la Raportul din 2021 privind statutul de drept.

¹⁷⁶ Răspunsul Repubblika adresat Comisarului pentru organizații de voluntari, 6 martie 2021, în care Repubblika și-a exprimat îngrijorarea că este vizată de comisar din motive politice, într-o încercare de a o reduce la tăcere (a se vedea: <https://repubblika.org/press-release/government-wants-ban-repubblika/>). În răspunsul său din 15 martie 2021, comisarul a respins acuzațiile care i-au fost aduse. Respingerea a fost contestată de Repubblika în declarația sa din 16 martie 2021. Biroul Comisarului pentru organizații de voluntari continuă să efectueze controale administrative de rutină pentru a se asigura că statutele organizațiilor care sunt deja înregistrate, precum și statutele organizațiilor care solicită acordarea statutului de organizație de voluntari respectă Legea organizațiilor de voluntari.

¹⁷⁷ Fondul este administrat de Consiliul pentru sectorul de voluntariat din Malta în colaborare cu Secretariatul parlamentar pentru sport, recreere și organizații de voluntari. Organizațiile care își desfășoară activitatea în sectorul voluntariatului și au fost afectate de pandemia de COVID-19 sunt eligibile în cadrul schemei pentru a primi până la 5 000 EUR.

schemei, care a fost lansată în mai 2020 și a asigurat finanțare de 125 000 EUR¹⁷⁸. La 1 iulie 2021, Comisarul pentru organizații de voluntari a demisionat¹⁷⁹.

---

¹⁷⁸ Furnizarea de informații privind finanțarea disponibilă la nivel național și la nivelul UE este cerută prin lege și este asigurată pe platforme digitale specifice (a se vedea <https://www.vofunding.org.mt/> și <https://maltacvs.org/latest-news/mobile-app-vo-funding-malta-2/>). Organizațiilor locale li se oferă asistență personalizată și sprijin în ceea ce privește aspectele practice legate de oportunitățile de finanțare oferite de UE.

¹⁷⁹ Independent, *Jesmond Saliba nominated to be new commissioner for VOs* (Jesmond Saliba nominalizat pentru funcția de nou comisar pentru organizații de voluntari), 2 iulie 2021.

Anexa I: Lista surselor în ordine alfabetică*

* Lista contribuțiilor primite în contextul consultării premergătoare elaborării Raportului din 2021 privind statul de drept este disponibilă pe <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation>.

Article 19 (2021), *Public Inquiry into the assassination of Daphne Caruana Galizia. Written submission*, (Anchetă publică privind asasinarea jurnalistei Daphne Caruana Galizia – Notă scrisă), 31 martie 2021 [[Submission to Public Inquiry \(Trimitere spre anchetă publică\) \(mfr.eu\)](#)].

Asociația Judecătorilor și Magistraților din Malta (2021), *Comunicat de presă din 11 februarie 2021* (articol privind comunicatul de presă: [Government urged to issue a call for more magistrates](#)) (Guvernul este îndemnat să lanseze un apel pentru sporirea numărului de magistrați) (timesofmalta.com).

BBC (2021), *Malta golden passports: „Loopholes” found in citizenship scheme* (Pașapoartele de aur pentru Malta: lacune identificate în programul de dobândire a cetățeniei), 22 aprilie 2021, (<https://www.bbc.com/news/world-europe-56843409>).

Camera Avocaților (2020), comunicat de presă din 14 mai 2020, (<https://www.avukati.org/2020/05/14/press-release-chamber-of-advocates-may-14-2020/>).

Camera Avocaților (2021) *A Position Paper of the Chamber of Advocates —Bill 198- the Supremacy of the Constitution and due process—*, (Document de poziție al Camerei Avocaților – Legea 198 – Supremația Constituției și garanții procedurale), 10 martie 2021 (<https://www.avukati.org/2021/03/10/bill-198-the-supremacy-of-the-constitution-and-due-process/>).

Camera Avocaților (2021), *MFSA Consultation on new CSP Rulebook. Chamber of Advocates Feedback and Position Paper* (Consultare organizată de Autoritatea malteză pentru Servicii Financiare privind noul cadru de reglementare pentru furnizorii de servicii pentru întreprinderi. Feedback primit din partea Camerei Avocaților și document de poziție) (<https://www.avukati.org/wp-content/uploads/2021/01/Chambers-response-MFSA-consultation-CSP-Rulebook.pdf>).

Centrul pentru pluralism și libertate în mass-media (2021), *Media pluralism monitor 2021* (Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021) (<https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2021/>).

Civicus, Monitor tracking civic space – Malta (Instrumentul de monitorizare a spațiului civic – Malta) (<https://monitor.civicus.org/country/malta/>).

Comisarul pentru deontologia funcției publice (2021), *Case report, Case No K/028, Allocation of public funds for alleged political advertising in print media* (Raport de caz, cauza nr. K/028, Alocarea de fonduri publice pentru o pretinsă publicitate politică în presa scrisă) (<https://standardscommissioner.com/wp-content/uploads/Commissioner-for-Standards-case-report-K028.pdf>).

Comisia Europeană (2020), *Raportul privind statul de drept*, capitol consacrat situației statului de drept din Malta.

Comisia Europeană (2021), *Tabloul de bord privind justiția în UE*.

Consiliul Europei: Comisia de la Veneția (2020), *CDL-AD(2020)019-e Opinion of 8 October 2020 on Malta - Opinion on ten Acts and bills implementing legislative proposals subject of Opinion CDL-AD(2020)006* [Avizul CDL-AD(2020)019-e din 8 octombrie 2020 privind Malta – Aviz privind 10 legi și proiecte de lege de punere în aplicare a propunerilor legislative care fac obiectul Avizului CDL-AD(2020)006] ([https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2020\)019-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2020)019-e)).

Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri (2010), *Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului de Miniștri către statele membre privind judecătoria: independență, eficiență și responsabilități*.

Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri (2016), *Recommendations and Declarations of the Committee of Ministers of the Council of Europe in the field of media and information society* (Recomandări și declarații ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în domeniul mass-mediei și al societății informaționale)

(<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680645b44>).

Consiliul Europei: Consiliul consultativ al judecătorilor europeni (2016), *Avizul nr. 19 privind rolul președinților de instanță* (<https://www.coe.int/en/web/ccje/avis-n-19-sur-le-role-des-presidents-de-tribunaux>).

Consiliul Europei: Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor, (<https://www.coe.int/en/web/media-freedom>).

Direcția Generală Comunicare (2020), *Eurobarometru special 502: Corupția*.

Direcția Generală Comunicare (2020), *Sondajul Eurobarometru Flash 482: Atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE*.

GRECO (2019), *Fifth Evaluation Round – Evaluation Report on Malta on preventing corruption and promoting integrity in central governments (top executive functions) and law enforcement agencies* [Runda a cincea de evaluare – Raportul de evaluare privind Malta referitor la prevenirea corupției și la promovarea integrității în administrațiile centrale (funcții executive înalte) și în agențiile de aplicare a legii].

Guvernul Maltei (2021), *National Anti-Fraud and Corruption Strategy* (Strategia națională de combatere a fraudei și a corupției) (https://parlament.mt/media/112436/national-anti-fraud-and-corruption-strategy_en.pdf).

Hotărârea Curții de Justiție din 20 aprilie 2021, *Repubblika/Il-Prim Ministru*, C-896/19, EU:C:2021:311.

Ombudsmanul parlamentar din Malta (2020), *Annual Report 2019* (Raportul anual pentru 2019) (<https://www.ombudsman.org.mt/category/annual-reports/>).

Parlamentul Maltei (2021), *Paper Laid No.: 6624, National Anti-Fraud and Corruption Strategy published by the Office of the Prime Minister, dated May 2021* (Documentul pe suport de hârtie nr. 6624 – Strategia națională de combatere a fraudei și a corupției, publicată de Cabinetul prim-ministrului, din mai 2021) (<https://parlament.mt/en/paper-laid/?id=34616>).

Reporters without Borders (Reporteri fără Frontiere) – Malta (<https://rsf.org/en/taxonomy/term/150>).

Repubblika (2020), *Press Release n. 117/2020* (<https://repubblika.org/mt/press-release/stqarrija-pr-117-2020/>) ([Stqarrija PR 117/2020 - Repubblika](#)).

Repubblika (2021), *Press Release n. 34/2021, Reply to the Commissioner for Voluntary Organisations* (Comunicat de presă nr. 34/2021 – Răspuns adresat Comisarului pentru organizații de voluntari), 16 martie 2021 (<https://repubblika.org/press-release/reply-commissioner-voluntary-organisations-remarks-press/>).

Repubblika (2021), *Press Release n. 52/2021, We congratulate four people who will be appointed to serve as judges in the Superior Courts of Malta. We wish them wisdom and courage to do work without looking anyone in the face*, (Comunicat de presă nr. 52/2021 – Adresăm felicitări celor patru persoane care vor fi numite judecători în cadrul instanțelor superioare din Malta. Le dorim înțelepciunea și curajul de a-și desfășura activitatea fără teama de a se uita în ochii celorlalți), 15 aprilie 2021 (<https://repubblika.org/press-release/we-congratulate-four-people-who-will-be-appointed-to-serve-as-judges-in-the-superior-courts-of-malta-we-wish-them-wisdom-and-courage-to-do-work-without-looking-anyone-in-the-face/>).

Times of Malta (2021), *Exposed: the great residency sham to obtain a Maltese passport* (Descoperiți: marea farsă legată de rezidență pentru obținerea unui pașaport maltez),

22 aprilie 2021 <https://timesofmalta.com/articles/view/exposed-the-great-residency-sham-to-obtain-a-maltese-passport.866220>).

Transparency International (2021), *Corruption Perceptions Index 2020* (Indicele de percepție a corupției pentru anul 2020).

Anexa II: Vizita de țară efectuată în Malta

În aprilie 2021, serviciile Comisiei au organizat reuniuni virtuale cu:

- Asociația Judecătorilor și Magistraților din Malta
- Auditorul general
- Autoritatea de reglementare în domeniul audiovizualului
- Avocatul Statului
- Biroul Ombudsmanului parlamentar – Malta
- Biroul Procurorului General
- Camera Avocaților
- Comisarul pentru deontologia funcției publice
- Comisarul pentru informații și protecția datelor cu caracter personal
- Comisia pentru funcția publică
- Comisia permanentă anticorupție
- Departamentul de Investigări și Audit Intern
- Fundația Aditus
- Fundația Daphne Caruana Galizia
- Institutul Jurnaliștilor Maltezi
- Lovin Malta
- Ministerul Justiției, Egalității și Guvernanței
- Poliția: Departamentul de investigații privind criminalitatea economică
- Președintele Curții Supreme și membrii Comisiei pentru administrarea justiției
- Prof. Justin Borg-Barthet
- Repubblika
- Secretariatul Parlamentului
- Tribunalul industrial

* Comisia s-a întâlnit, de asemenea, cu următoarele organizații în cadrul mai multor reuniuni orizontale:

- Amnesty International
- Centrul european pentru legislație nonprofit
- Centrul european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă
- Centrul pentru Drepturi Reproductive
- CIVICUS
- Comisia Internațională a Juriștilor
- Comitetul Helsinki -Țările de Jos
- Conferința bisericilor europene
- EuroCommerce
- Federația Europeană a Jurnaliștilor
- Federația Internațională pentru Drepturile Omului
- Forumul Civic European
- Forumul European al Tineretului
- Front Line Defenders
- Fundația Human Rights House
- Human Rights Watch
- ILGA-Europa
- Institutul de Politici Europene pentru o Societate Deschisă
- Institutul Internațional de Presă

- Parteneriatul European pentru Democrație
- Philanthropy Advocacy
- Protection International
- Reporteri fără Frontiere
- Rețeaua Europeană a Federației Internaționale pentru Planificare Familială
- Societatea civilă Europa
- Uniunea Libertăților Civile pentru Europa
- Transparency International EU